

зміщений в сторону підкреслення маскуліності, а у жінок - в сторону контролю фігури, ваги, піднесення привабливості (що геть відсутня у трансгуманістів). Основні цінності реального тіла: здоров'я, активна життєдіяльність, раціональність, продуктивність, розвиток, самоконтроль. Найменш важливі: суспільне визнання, задоволення, впевненість в собі. У контрольній вибірці переважаюча цінність реального тіла - здоров'я. Решта цінності розподілені рівномірно і неможливо вичленувати найбільш значиму.

Даний образ тіла в свідомості трансгуманістів не є повністю вичерпним і може бути розвинений в подальшій перспективі.

Список використаних джерел

1. Blakeslee, S. (2006) Out-of-Body Experience? Your Brain is to Blame. New York Times, 9, 12-20.
2. Federn Paul (1952). Ego Psychology and the Psychoses – New York: Basic Books, Inc. pp. 5–6.
3. Fereidoun M. Esfandiary (1973) Up Wingers: A Futurist Manifesto. New York – p. 12-18
4. Fereidoun M. Esfandiary (1989) Are You a Transhuman? Monitoring and Stimulating Your Personal Rate of Growth in a Rapidly Changing World Boston – p. 70
5. H. Ferguson (2000) Modernity and Subjectivity. New York – p. 60-67
6. Marco Merleau-Ponty (1945) Phenomenology of Perception. Tucson – p. 41-50
7. Melzack, R.(2006) Phantom Limbs Scientific American, Secret of the Senses. Dallas – p. 53-59.

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МОТИВІВ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ ТА ТИПІВ
ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ**

Жигун Юлія

студентка 4 курсу соціально-
психологічного факультету

Науковий керівник:

кандидат психологічних наук,
доцент **І.С. Загурська**

Сучасне суспільство перенасичене інформацією. Однак не завжди наявність інформації дозволяє зробити правильний життєвий вибір. Відтак, молоді люди, обираючи майбутню професію, можуть ставити під сумнів власні інтереси, піддаючись впливу думки оточуючих.

Л.М. Винниченко зазначає, що в сучасній психології самовизначення особистості розглядається як активне визначення людиною свого місця у системі суспільних відношень. У зв'язку з цим важливо розглядати особистісне і професійне самовизначення під час вибору старшокласників життєвого шляху. Особистісне самовизначення представляє вибір життєвої позиції, визначення перспектив у діяльності, а також перехід від однозначної ролі учня до соціально диференційованих ролей. Від особистісного самовизначення залежить і професійне. Для того, щоб зрозуміти, що таке професійне самовизначення, необхідно розкрити зміст поняття професії в різних аспектах. Під терміном «професія» З.А. Решетова розглядає вид трудової діяльності, що вимагає визначеної підготовки і є звичайно джерелом матеріального забезпечення існування людини. Професія також характеризується як система знань, умінь і навичок людини.

Л.М. Винниченко розглядає професійне самовизначення як процес, що охоплює весь період професійної діяльності особистості: від виникнення професійних намірів до завершення трудової діяльності. Він триває все життя. Піком цього процесу, переломним моментом у житті є ситуація вибору професії.

Майбутню професію можна вибирати залежно від багатьох обставин, але важливо насамперед брати до уваги, наскільки обрана діяльність відповідає схильностям і здібностям людини. Зарубіжні автори (Е. Гінзберг, Д. Сьюпер) схильні до думки, що вибір професії обумовлюється переважно її емоційною привабливістю.

За результатами теоретичного аналізу проблеми взаємозв'язку мотивів вибору професії та типами професійної спрямованості учнів старших класів можна зробити такі висновки:

За результатами аналізу методики визначення мотивів вибору майбутньої професії учнями старших класів Є.М. Павлютенкова можна говорити про те, що старшокласники керуються бажанням займати керівні посади, що передбачають управління персоналом, працювати в комфортних умовах, також важливим для них є престижність ВНЗ («утилітарні» мотиви вибору професії). Також мають місце дещо романтичні мотиви («моральні», «естетичні» мотиви), якими пояснюється бажання мати роботу, яка разом із визнанням приносить ще й естетичне задоволення, дозволить розвинути внутрішній світ, не перечитиме моральним переконанням. Однак, таке прагнення, збалансовується стремлінням оволодіти новими навичками роботи, розвинути свої здібності та пізнати зміст та суть праці («пізнавальні» мотиви). Проте, старшокласники не націлені на чіткі знання про зміст праці та принесення користі від неї

іншим (важливість мотиву «пов'язаного зі змістом праці» та «соціальні» мотиви мають лише по 3% від загальної кількості виборів).

З аналізу методики вивчення типів професійної спрямованості особистості Дж. Голланда можна зробити висновок про те, що серед досліджуваних переважає підприємницький тип особистості, тобто вони віддають перевагу невизначеним вербальним задачам, які пов'язані з керівництвом, високим статусом і владою. Також значна кількість досліджуваних належить до артистичного типу особистості, це говорить про те, що так само їм притаманні й складні погляди на життя, гнучкість, незалежність рішень. Такі результати не заперечують потребу в соціальних контактах та володінні соціальними вміннями (соціальний тип особистості), однак, існує й протилежний полюс – реалістичний тип особистості, що характеризується як несоціальний, емоційно стабільний, орієнтований на сьогодення тип. Також невелика кількість досліджуваних належить до конвенційного типу, такі старшокласники швидше всього вибирають цілі, задачі і цінності, які формуються із звичаїв і обумовлені станом суспільства. Цікавим стало те, що в жодного досліджуваного не був виявлений інтелектуальний тип особистості, що може свідчити про небажання досліджуваних займатися розумовою працею.

У результаті факторного аналізу виділилося 6 факторів, однак найбільш важливим є аналіз трьох факторів, що займають найбільший відсоток від загальної дисперсії.

Перший фактор утворений конструктами «реалістичний тип особистості» та «соціальний тип особистості», що мають сильний обернений зв'язок. Суперечність взаємозв'язку між виділеними конструктами може вказувати на те, що для учнів старших класів соціальні взаємозв'язки мають пріоритет над виконанням механічної роботи.

Другий фактор утворений конструктами «інтелектуальний тип особистості» та «підприємливий тип особистості», що так само як і попередні мають сильний обернений зв'язок. Це може вказувати на те, що для старшокласників вище стоїть прагнення до лідерства та отримання керівних посад, відтак робота спрямована на розумову діяльність не є актуальною.

Третій фактор визначається конструктами «мотиви пов'язані зі змістом праці» та «артистичний тип особистості», що мають обернений зв'язок. Суперечність взаємозв'язку між виділеними конструктами може вказувати на те, що керуючись мотивом, який передбачає серйозну розумову та фізичну працю, старшокласники

тим самим виключають можливість займатись творчістю, та мати роботу, яка буде пов'язана з креативом та прийняттям спонтанних рішень.

Отже, за результатами факторного аналізу виявилось, що типи професійної спрямованості та мотиви вибору особистості не мають тісного зв'язку між собою. Поясненням цього може бути те, що на розвиток професійної спрямованості та мотивів вибору професії впливає ряд інших чинників, які не були предметом дослідження (система цінностей особистості, розвиток спеціальних здібностей тощо).

Список використаних джерел

1. Винниченко Л.М. Психологічні основи професійного самовизначення старшокласників (http://www.psyh.kiev.ua/Психологічні_основи_професійного_самовизначення_старшокласників)
2. Павлютенков Е.М. Профорієнтація учнів. – К., 1983. – 152 с.
3. Павлютенков Е.М. Формирование мотивов выбора профессии – К.: Лыбидь, 1980. – 146 с.
4. Решетова З.А. Психологічні основи професійного навчання. – МГУ, 1985. – 264 с.

**ПРОЦЕСУАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ ІЗ
РОЗУМОВОЮ ВІДСТАЛІСТЮ ТА НОРМОЮ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ**

Ковальчук Юлія

студентка 4 курсу соціально-
психологічного факультету

Науковий керівник:

кандидат психологічних наук, доцент

О.В. Мазяр

Мислення є одним із головних пізнавальних процесів і завдяки цьому процесу можна глибше проникнути у сутність навколишнього світу, а рівень розвитку мислення визначає, якою мірою людина здатна орієнтуватись у світі. З праць багатьох науковців відомо, що діти з розумовою відсталістю мають проблеми в інтелектуальній сфері. Для того, щоби створити умови для максимальної корекції порушення у цій сфері, потрібно досконало знати особливості процесу мислення цих дітей, щоби забезпечити формування необхідних трудових умінь, виховати особистісні якості, значущі для